

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Vannregionmyndigheten for Glomma / Indre
Oslofjord
c/o Fylkesmannen i Østfold
Statens hus
Postboks 325
1502 MOSS

Dato: 09.12.2014
Vår ref: 12/00637-13
Deres ref: 2014/4666

Hørings svar. Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma og for de norske delene av vannregion Västerhavet

Leiv Erikssons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 40 50
E-POST mail@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282 MVA

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 26. juni 2014.

DMF oppfordrer vannregionmyndigheten til å avklare med de ansvarlige myndigheter hvordan begrepet «gruvepåvirkning» skal defineres. DMF vurderer det slik at dagens tolkning av begrepet, slik det framgår av høringsdokumentene er uegnet. DMF ber om at vannforekomster som defineres som «gruvepåvirkede» klassifiseres på nytt. DMF ber også om at tiltakstabellene revideres i tråd med understående opplysninger om vannforekomstene.

Rolleavklaring

DMF er statens sentrale fagetat for forvaltning og utnyttelse av mineralske ressurser og underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). NFD har påtatt seg ansvaret for nedlagt gruvevirksomhet på statens mineraler og DMF gjennomfører tiltak på vegne av NFD etter pålegg fra Miljødirektoratet. DMF gjennomfører også kartlegging og undersøkelser av avrenning fra nedlagte gruveområder, samt kontroll av gjennomførte tiltak.

Kilder til informasjon

En rekke av vannforekomstene i forslaget til «Regional plan for vannforvaltningen i Vannregion Glomma 2016 -2021» faller inn under tiltaksgruppe «Tiltak mot gruveforurensning». I forvaltningsplanen (pkt. 4.1) sies det at «Miljøtilstanden er fremkommet ved innsamling av tilgjengelig overvåkningsdata om økologiske, kjemiske og kvantitative forhold i vannforekomstene. Der hvor overvåkningsdata mangler, er vurderingene foretatt på bakgrunn av lokalkunnskap om påvirkningene, ved bruk av data fra sammenlignbare vannforekomster og miljøfaglige ekspertvurderinger/skjønn fra fylkesmennenes side». Det kan se ut som om «Vann-nett» er lagt til grunn for vurderingene. DMF vurderer det slik at databasen har svakt datagrunnlag fra undersøkelser knyttet til gruveforurensning. DMF anbefaler nettstedet «Miljøstatus i Norge» (MiN) som kilde til informasjon om gruveavrenning. Vurderingene som er gjort er knyttet til Miljødirektoratets handlingsplan for tiltak og undersøkelser ved norske kisgruver i 1988, der 10 mikrogram Cu/l ble satt som utslippsgrense til

hovedresipienten. DMF har også en rekke rapporter fra undersøkelser, både kjemiske og biologiske, av avrenning fra gruver.

Tiltaksgruppe «Tiltak mot gruveforurensning»

DMF har i det understående gitt merknader til tiltakstabellene knyttet til de tre gruvefeltene i Røros-området (Nordgruvefeltet, Storwartz og Feragen), Røstvangen i Tynset og Folldal. For sistnevnte gjennomføres det i perioden 2013-2015 supplerende kartlegging og undersøkelser som skal danne grunnlag for utarbeidelse av tiltaksplan i 2015. For Rørosområdet foreligger det ikke konkrete planer utover det som allerede er gjennomført. På Røstvangen er de nødvendige tiltak gjennomført. DMF utfører løpende kontrollmålinger basert på kjemiske og biologiske undersøkelser i gruveområdene og resipienter for Folldal og Røros.

Rørosområdet

Nordgruvefeltet

I Vann-Nett er det angitt at det ikke eksisterer data for dette området bortsett fra en angivelse av forurensning fra diffuse kilder. For Rørosområdet finnes data fra kartlegging og undersøkelser av gruveavrenning siden 1950-tallet. Det foreligger data for vannkjemi og biologi (eks. NIVA 0-89103, med bl.a. Stubbsjøen og Hittervassdraget).

Fjellsjøgruva

Store Fjellsjø (002-35218) påvirkes ikke av gruveforurensning fra Fjellsjø gruve slik det går fram av tiltakstabell. Gruveområdet ligger nedstrøms vannforekomsten. Litlfjellsjøen (ikke registrert i Vann-nett) mottar avrenning fra Fjellsjø gruve via Lillebekken (002-3224-R). Videre drenerer vannet via Nausterbekken (002-3218-R) til Orvsjøen. Analyser på vannprøver utført av NILU i 1992 gav følgende verdier: (1) Nausterbekken ved innløpet i Orvsjøen 2,1 mikrogram Cu/l, (2) Bekk fra Store Fjellsjø ved sti til Fjellsjøgruva 0,5 mikrogram Cu/l, (3) Målinger i Nausterbekken viser konsentrasjoner mellom 1,2 og 2,9 mikrogram Cu/l.

Lergruvebakken

Gruveområdet drenerer via Kvernbekken (002-3243-R) til Orva. MiN gir informasjon om at det er målt sink og kadmium i gruvevannet, men at de målte nivåene ikke vurderes å være et problem for Orva.

Rødalen gruve

Det er gjennomført analyser på vannprøver fra utløpet av Røsjøen (002-178-L) og i Røa (002-3241-R) nedstrøms gruveområdet i 1984 (NIVA, 0-89106: Niva, 4389-2001). Analysene viser at kobberkonsentrasjonene i avrenning fra Røsjøen tilsvarer bakgrunnsverdiene i området. Tilførselene til Røa vurderes som beskjedne og eventuelle effekter vil være av lokal karakter. Vannforekomsten Røa bekkefelt øst fra Orvberget (002-3238-R) berøres heller ikke av gruedrift. Gruvene som vises på kart i Vann-nett drenerer til Orvsjøen, *ikke* sydvest mot Røsjøen eller Røa. *DMF oppfordrer til å fjerne vannforekomstene Røsjøen og Røa fra tiltaksprogrammet.*

Storwartzområdet

Området eies av Klima og miljøverndepartementet. Det foreligger flere rapporter fra undersøkelser i Storwartzområdet. Den mest omfattende er Storwartz-prosjektet der gruedriftens påvirkning av miljøet dokumenteres (NIVA-Rapport LNR 3476-96).
Vikbekken

Det er bare en av Røros Kobberverk sine gruver, Klasberget, som ligger mellom Klettjønna og Aursunden. Gruvas geografiske beliggenhet sannsynliggjør at Vikbekken med sidebekker (002- 3162-R) ikke er påvirket av gruveavrenning.

Feragenfeltet

På bakgrunn av undersøkelser utført av NIVA i 1987 konkluderer MiN med at avrenningen fra Skardgruva (største gruvefelt i Feragenområdet) er beskjeden og vurderes som uproblematisk. Dette tilsier at avrenningen fra de øvrige (og mye mindre) uttaksområdene vil være meget beskjedne og at karakterisering som er utført i Vann-Nett ikke er riktig. I «Elvestrekninger påvirket av gruveforurensning» (NIVA, 1986/2003) framgår det at Håelva (002-3266-R) oppstrøms samløpet med Hitterelva (002-3532-R) (Hytteelva) ikke er påvirket av gruveforurensning.

Klinkenberg gruve og Abraham skjerp

Vannforekomst fra disse områdene er ikke nevnt i tiltakstabellen. Områdene ligger på nordsiden av Aursunden, og drenerer til Glomma (002-3245-R) og Aursunden. Avrenningen herfra er «uten forurensningsmessig betydning» (Niva, LNR 4153-99). Sigevannet drenerer til Jambekken og videre til Aursunden. Jambekken er påvirket, men det er ikke registrert påvirkning i Aursunden.

Røstvangen gruver

Stubbsjøen

DMF ber om at Stubbsjøen tas ut av tiltakstabellen dersom det ikke finnes andre forurensningskilder som ikke berører NFD og DMF. Miljødirektoratet, NFD og DMF er ansvarlig myndighet for avrenning i dette området. Grunnen i gruveområdet eid av Statskog og private. I 1990 gav Miljødirektoratet NFD pålegg om å gjennomføre tiltak mot avrenning fra Røstvangen gruver som var forurensningskilde til Stubbsjøen. Undersøkelser foretatt av NIVA i perioden 1993-98 etter tiltaksgjennomføring (Niva, LNR 4135-99) viser klar forbedring av forholdene ved utløpet av Stubbsjøen. Kobberkonsentrasjonen ble i 1998 og 2001 målt til 2,5 mikrogram/l.

Folldal

DMF har ikke gjennomgått historisk materiale for området nedstrøms Folldal. Det antas at det foreligger datagrunnlag som kan gi en forbedret klassifisering av de enkelte vannforekomstene med hensyn på gruveforurensning.

Andre kommentarer

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet for sand og grusuttak, og kan gi nødvendige pålegg for å forhindre tilslamming av vassdrag (tiltaksprogrammet s. 51).

Vennlig hilsen

Marte Kristoffersen
seksjonsleder

Siw-Christin Taftø
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Siw-Christin Taftø

Mottakere:

Vannregionmyndigheten for Glomma / Indre Oslofjord

Kopi med vedlegg:

Fjøsne, Trine Frisli <trine.frisli.fjosne@hedmark.org>

